

МЕТОДИКА
ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА НАДЗОРНИТЕ МЕРКИ, ПРИЛАГАНИ ПО ЗАКОНА
ЗА НЕЗАВИСИМИЯ ФИНАНСОВ ОДИТ ОТ КОМИСИЯТА
ЗА ПУБЛИЧЕН НАДЗОР НАД РЕГИСТРИРАНИТЕ ОДИТОРИ

Предмет на методиката

Чл. 1. С тази методика се определят методите, които Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори прилага при определяне на надзорните мерки, прилагани спрямо регистрирани одитори – физически лица и одиторски дружества, за извършените от тях нарушения по Закона за независимия финансов, разпоредбите на Регламент (ЕС) № 537/2014, при отказ от съдействие или възпрепятстване по друг начин на надзора на комисията, както и за пропуски в дейността им спрямо изискванията на приложимите професионални стандарти.

Общи принципи

Чл. 2. (1) Надзорните мерки представляват вид държавна принуда и се прилагат за предотвратяване или преустановяване на пропуски и нарушения спрямо нормативните изисквания, както и за предотвратяване или отстраняване на вредните последици от тях. Чрез неблагоприятни последици от личен и имуществен характер се въздейства върху волята на адресатите, като се цели те да приведат дейността си в съответствие с нормативните изисквания.

(2) По своята правна същност надзорната мярка е акт на държавно управление от категорията на принудителните административни мерки и е подчинена на принципа на законност.

(3) Основание за прилагане на надзорна мярка е наличието на явна, несъмнена, реална, конкретна и непосредствена опасност от допускане на констатирани преди това пропуски и нарушения от адресата на мярката. Така адресатът, съобразявайки се с приложената надзорна мярка, ще има възможност за в бъдеще да приведе своята дейност в съответствие с установените от закона изисквания.

(4) В съответствие с принципа на пропорционалност видът и срокът на действие на конкретните надзорни мерки се определят с оглед необходимото за осъществяване на ефективно неблагоприятно засягане на правната сфера на адресата и за постигане на достатъчен възпиращ ефект (превенция).

(5) Определянето на вида и срока на действие на надзорната мярка се извършва при условията на оперативна самостоятелност, като дължимата преценка следва да е адекватна на тежестта на извършеното деяние (действие или бездействие) и законоустановената цел.

(6) При определяне на конкретните надзорните мерки по вид и срок на действие трябва да бъдат осигурени в достатъчна степен прозрачност и предвидимост.

(7) Преди да бъде наложена надзорната мярка е необходимо да бъде установено по безспорен начин несъответствие в дейността на регистрирания одитор спрямо нормативните изисквания, което е материалноправното основание за прилагане на мярката.

Цели на надзорните мерки

Чл. 3. (1) Прилагането на надзорни мерки от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори е част от възложените ѝ от закона функции по осъществявания надзор върху професионалната дейност на регистрираните одитори, като целта е да се предотврати въвеждането в заблуда на потребителите на финансова информация, както и да се повиши доверието на обществото в одитираните финансови отчети.

(2) Целите по ал. 1 се постигат както чрез принуждаване на съответните регистрирани одитори да предприемат конкретни действия за привеждане на професионалната им дейност в съответствие с изискванията на закона и професионалните стандарти, така и чрез ограничаване на правомощията им за извършване на задължителен финансов одит за определен период от време.

Основания за прилагане на надзорни мерки

Чл. 4. (1) Прилагането на надзорни мерки от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори се осъществява на основание чл. 89 от Закона за независимия финансов одит.

(2) Надзорните мерки по чл. 89 от Закона за независимия финансов одит се прилагат спрямо регистрираните одитори, за да се предотврати застрашаване на обществения интерес в бъдещи ангажменти за независим финансов одит.

(3) Когато бъде установено нарушение на нормативно изискване, извършено от регистриран одитор (пропуски и несъответствия в дейността му), и е налице опасност той да продължава и в бъдеще да допуска същите пропуски и несъответствия, Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори има законово основание да приложи конкретна надзорна мярка за защитата на обществения интерес.

(4) Надзорните мерки се прилагат при определените в чл. 89, ал. 1 от Закона за независимия финансов одит предпоставки:

1. пропуски или нарушения в дейността на регистрирания одитор в областите по чл. 85, ал. 1 от Закона за независимия финансов одит;

2. неспазване на задълженията на регистрирания одитор по чл. 31 от Закона за независимия финансов одит;

3. неспазване на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 537/2014;

4. отказ от съдействие или възпрепятстване по друг начин на надзора на комисията.

Принципи при определяне на вида и срока на действие на надзорните мерки

Чл. 5. (1) Констатираните нарушения на нормативни разпоредби и пропуските в дейността на регистрирания одитор подлежат на анализ, за да се прецени прилагането на по-лека или по-тежка надзорна мярка.

(2) Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори прилага конкретните надзорни мерки като взема предвид тежестта и продължителността на нарушенията, както и смекчаващите и отежняващи отговорността обстоятелства.

(3) Видът и срокът на действие на прилаганите надзорни мерки се определят в съответствие с разпоредбите на чл. 89, ал. 2-8 от Закона за независимия финансов одит и настоящата методика.

(4) За едно констатирано нарушение може да се прилага надзорна мярка едновременно с налагане на административно наказание по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Мотиви

Чл. 6. (1) Във всяко решение за прилагане на надзорна мярка Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори посочва своите мотиви за избора на

конкретна надзорна мярка в съответствие с принципите на безпристрастност и правна сигурност.

(2) Мотивите за решението за прилагане на надзорна мярка може да препращат и към инспекционен доклад или доклад от разследване от инспектори на комисията, в който се съдържат доказателства, обуславящи прилагането на надзорната мярка., съответно мотивите може да се извличат и от съдържанието на преписката по проведено административно производство.

Оценката на тежестта на пропуска или нарушението

Чл. 7. Оценката на тежестта на пропуска или нарушението се извършва за всеки конкретен случай, като се вземат предвид всички относими обстоятелства и степента на засягане на обществения интерес.

Смекчаващи и отежняващи отговорността обстоятелства

Чл. 8. (1) Независимо от тежестта на пропуските и нарушенията, при определяне на надзорната мярка се отчитат и смекчаващи и отежняващи отговорността обстоятелства, които обосновават намаляване или увеличаване вида и срока на действие на прилаганата надзорна мярка.

(2) Смекчаващи отговорността обстоятелства са:

1. своевременно предприемане на действия от регистрирания одитор за преустановяване на пропуска или нарушението веднага след установяването му;

2. своевременно предприемане на действия от регистрирания одитор за ограничаване на вредоносните последици от пропуска или нарушението;

3. незначителен размер на вредоносните последици от пропуска или нарушението или малка вероятност от настъпването им;

4. активно съдействие от страна на регистрирания одитор в процеса на установяване на пропуска или нарушението;

5. други, в зависимост от конкретния случай

(3) Отежняващи отговорността обстоятелства са:

1. възпрепятстване от страна на регистрирания одитор установяването на пропуска или нарушението;

2. регистрираният одитор е допуснал в минал период пропуск или нарушение, сходно на установеното такова;

3. бездействие от регистрирания одитор по отношение ограничаването или отстраняването на настъпилите вредоносни последици;

4. други, в зависимост от конкретния случай.

Определяне вида на надзорната мярка

Чл. 9. (1) Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори определя вида на надзорната мярка въз основа на характера и тежестта на констатираните пропуски и нарушения и съобразявайки смекчаващи и отежняващи отговорността обстоятелства.

(2) Според тежестта им, пропуските и нарушенията по чл. 89, ал. 1 от Закона за независимия финансов одит са:

1. леки – пропуски и нарушения, които са с ниска степен на обществена опасност, извършени са виновно и от тях не са настъпили вредоносни последици;

2. средни – пропуски и нарушения, които не са с толкова висока степен на обществена опасност, извършени са виновно и/или от тях са настъпили вредоносни последици в малък размер;

3. тежки – пропуски и нарушения, които са с висока степен на обществена опасност, извършени са виновно и/или от тях са настъпили вредоносни последици в среден или голям размер;

4. много тежки – пропуски и нарушения, които са с много висока степен на обществена опасност, извършени са виновно и/или от тях са настъпили вредоносни последици в голям или много голям размер, както и при отказ от съдействие или възпрепятстване по друг начин на надзора на комисията

(3) Степента на обществена опасност се определя според това по какъв начин са засегнати законоустановените обществени отношения със съответния пропуск или нарушение, извършени от регистрирания одитор.

Определяне срока на надзорната мярка

Чл. 10. (1) Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори определя срока на надзорната мярка въз основа на тежестта на констатираните пропуски и нарушения и съобразявайки смекчаващи и отежняващи отговорността обстоятелства.

(2) Надзорните мерки по чл. 89, ал. 2-8 от Закона за независимия финансов одит се определят, както следва:

1. за леки пропуски и нарушения – даване на предписания на регистрирания одитор за преустановяване и отстраняване на допуснати пропуски и нарушения, като предписанията са задължителни за изпълнение; публично оповестяване чрез интернет страницата на комисията и по друг подходящ начин на нарушителя и извършените от него нарушения, установени с влязъл в сила акт; публично оповестяване чрез интернет страницата на комисията или по друг подходящ начин решението, че конкретен одиторски доклад не отговаря на изискванията на този закон и на Регламент (ЕС) № 537/2014, както и изпращането му на Агенцията по вписванията за вписване в търговския регистър по партидата на одитираното предприятие, за което е приложима разпоредбата на чл. 38, ал. 1, т. 1 от Закона за счетоводството;

2. за средни пропуски и нарушения – лишаване на регистрирания одитор от правото за извършване на задължителен финансов одит на предприятия от обществен интерес за срок една година; лишаване на регистрирания одитор от правото за извършване на финансов одит за срок една година; установяване на забрана за срок една година на регистриран одитор да извършва преглед за контрол на качеството на ангажменти за задължителен финансов одит; даване на предложение на компетентен орган, осъществяващ надзор върху дейността на предприятие от обществен интерес, да наложи забрана на член на негов управителен орган за срок една година да упражнява своите функции;

3. за тежки пропуски и нарушения – лишаване на регистрирания одитор от правото за извършване на задължителен финансов одит на предприятия от обществен интерес за срок две години; лишаване на регистрирания одитор от правото за извършване на финансов одит за срок две години; установяване на забрана за срок две години на регистриран одитор да извършва преглед за контрол на качеството на ангажменти за задължителен финансов одит; даване на предложение на компетентен орган, осъществяващ надзор върху дейността на предприятие от обществен интерес, да наложи забрана на член на негов управителен орган за срок две години да упражнява своите функции;

4. за много тежки пропуски и нарушения – лишаване на регистрирания одитор от правото за извършване на задължителен финансов одит на предприятия от обществен интерес за срок три години; лишаване на регистрирания одитор от правото за извършване на финансов одит за срок три години; установяване на забрана за срок три години на регистриран одитор да извършва преглед за контрол на качеството на ангажменти за задължителен финансов одит; даване на предложение на компетентен орган, осъществяващ надзор върху дейността на предприятие от обществен интерес, да наложи забрана на член на негов управителен орган за срок три години да упражнява своите

функции; лишаване на регистриран одитор от правото да упражнява одиторска професия за срок 5 години – в хипотезата на чл. 89, ал. 5 от Закона за независимия финансов одит.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Методиката е приета с Решение № 180/08.11.2022 г. на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори, като влиза в сила от датата на нейното приемане.

§ 2. Методиката може да бъде своевременно изменяна и допълвана от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори с решения, отразяващи последното развитие на правоприлагането, с оглед повишаване на ефективността на изпълнително-разпоредителната дейност на комисията, чрез която в предвидените в Закона за независимия финансов одит случаи се упражнява държавната принуда.